

Fundatur da l'etnologia americana

In Genevra minister ed ambassadur dals Stadis unids

■ (gsc) **Ils 29 da schaner 1761, avant 250 onns, è naschì a Genevra, rue des Granges 7, Abraham Alphonse Albert Gallatin, figl d'ina veglia famiglia immigrada da Savoia avant la refurmasziun. Sia tatta leva ch'el giaja en l'armada d'in landgraf tudestg, ma el ha refusà da servir «in tiran» ed è emigrà 1780 a la republica da Massachusetts, durant la guerra per l'indipendenza dals Stadis unids.** Lur è l'ì a star a Pennsylvania, in'otra da las tredesch republicas emancipadas, nua ch'il pievel l'ha elegì en il parlament (1790), en il Senat federal (1793) ed en la Chombra dals represchentants (1795). Da 1801–1814, sco minister federal da finanzas, ha'l reducì ils daivets statals. 1802 han ins dà ses num ad ina citad gist fundada en il stadi federativ da Tennessee. 1814 ha Gallatin manà cun success tractativas da pasch cun ils represchentants da la Gronda Britannia. Da 1816–1823 è'l stà ambassadur a Paris. Sco ambassadur a Londra 1826–1827 ha'l puspè cuntanschì in patg da cumpromiss, lezza giada areguard il cunfin tranter ils Stadis unids e las colonias britannicas limitrofes (oz Canada). Suenster 1827 ha'l vivì a New York, nua ch'el ha gidà 1831 a fundar la «New York University». Plinavant è'l sa deditgà a perscrutar ils pievels amerindians; 1836 ha'l publitgà «Synopsis of the Indian Tribes within the United States East of the Rocky Mountains and in the British and Russian Possessions in North America», pia er en l'Alaska, russa enfin a

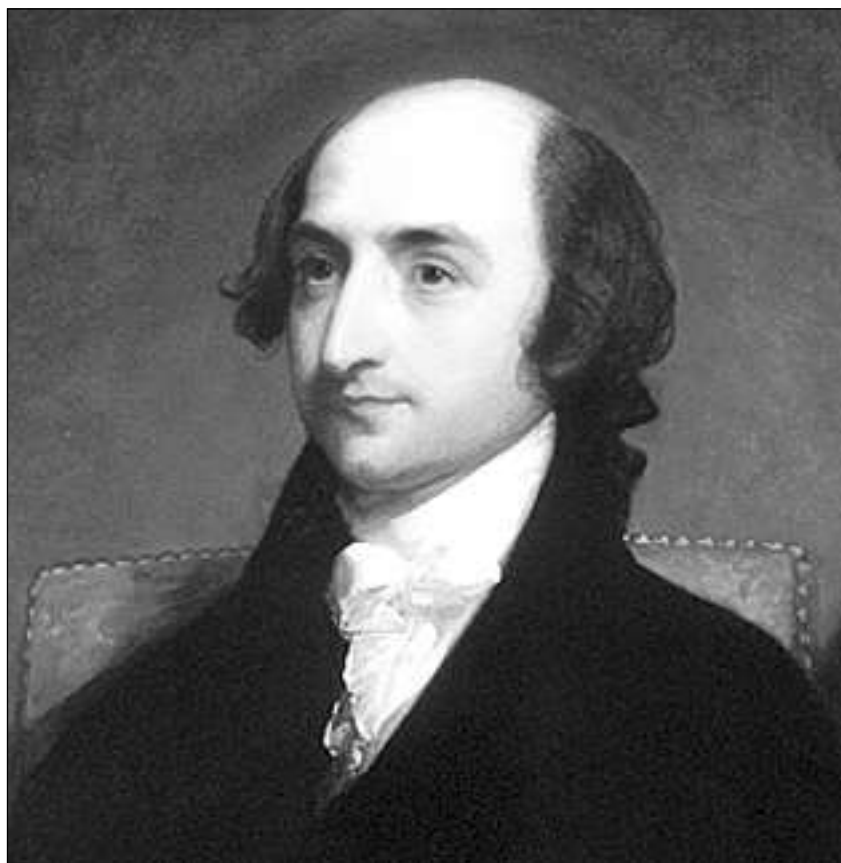
1867, ed en l'actual Canada. 1842 ha'l fundà la Societad etnologica americana da New York. En ses davos onns da vita ha'l cumbattì l'annexiun da Texas e scrit e derasà dus pamflets davart la guerra cunter il México. Gallatin è mort ils 12 d'avust 1849 sin la Long Island en il stadi federativ da New York.

Occurrenzas publicas davart Gallatin
La Biblioteca da Genevra (Parc des Bastions) deditgescha in'exposiziun a Gallatin enfin als 17 da mars 2012 (publics.bge@ville-ge.ch, <www.ville-ge.ch/bge>). Ins po la visitar dal mardi al venderdi da las 14.00 a las 18.00, sco era la sonda da las 10.00 a las 12.00 e da las

14.00 a las 17.00. La biblioteca envida a visitas publicas commentadas la sonda, numnadain ils 12 da november e 10 da december 2011 sco er ils 11 da favrer e 17 da mars 2012, mintgamai a las 10.15. Plinavant èn sis pausas da mezdi da la gievgia (12.15) deditgadas a Gallatin:

- Ils 3 da november: Bénédict de Tscharner, anteriur ambassadur, davart «Gallatin e l'art da negoziar».
- Il 1. da december: Daniel Künzi davart «Represchentar la vita da Gallatin».
- Ils 26 da schaner: Daniel Warner davart «Gallatin sco valor svizra en la politica americana».
- Ils 9 da favrer: Fabienne Finat davart «Gallatin sco uman».
- Ils 23 da favrer: Denis Delège davart «Gallatin ed ils Amerindians».

Gievgia, ils 17 da november 2011, 19.00, en il Palais Eynard, examinescha Jean-Pierre Roth, parsura dal Cussegl administrativ da la Banca chantunala, la dumonda: «Tge schess Gallatin da la crisa da finanzas?»; persunas interessadas duain s'annunziar ordavant. Ins prevesa in colloqui ils 24 da favrer 2012 davart Gallatin sco bab da l'etnologia americana. La biblioteca arranscha schizunt mesemnas per uffants davart ils Amerindians (s'annunziar ordavant), ils 16 da november e 14 da december 2011, lur ils 18 da schaner, 22 da favrer e 14 da mars 2012, mintgamai a las 14.30, sco er ina sonda per uffants cun Mimi Comtesse, davart legendas amerindianas, ils 28 da schaner 2012 a las 14.00.



Il fundatur da l'etnologia americana Abraham Alphonse Albert Gallatin.